

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA-NC](#)

BOD YN YMCHWILYDD MEDRUS (2)

ECAD7004C

AMCANION Y SESIWN

I ystyried:

- * Offer ymchwil:

- Arsylwi

- Y dull mosaig

- * Dibynadwyedd a dilysrwydd offer ymchwil

- *Paratoi aseiniadau

ARSYLWI

Diffiniad:

Gellir diffinio arsylwi fel y broses systematig o gofnodi patrymau ymddygiadol pobl, gwrthrychau a digwyddiadau.

Arsylwadau data cyflenwi.

Observer fel cyfranogwr NEU ddim yn cymryd rhan

Ffeithiau:

Mae canllawiau arsylwi yn eich helpu i gofnodi data mewn ffordd drefnus.

Samplo digwyddiadau

Rhestr wirio

Sgorio

Amledd

Enghreifftiau

Arsylwi yn y dosbarth pan nad chi yw'r athro.
Arsylwr llwyr - arsylwi heb gymryd rhan

Rhai nad ydynt yn enghreifftiau

Cyfranogwr cyflawn – wedi'u harsylwi'n anymwybodol
Cyfranogwyr = aelod o'r grŵp

BETH Y GELLIR EI ARSYLWI?

ymddygiad dynol a gweithredoedd
corfforol

ymddygiad geiriol

ymddygiad mynegiannol (expressive)

cysylltiadau gofodol (spacial) a lleoliadau

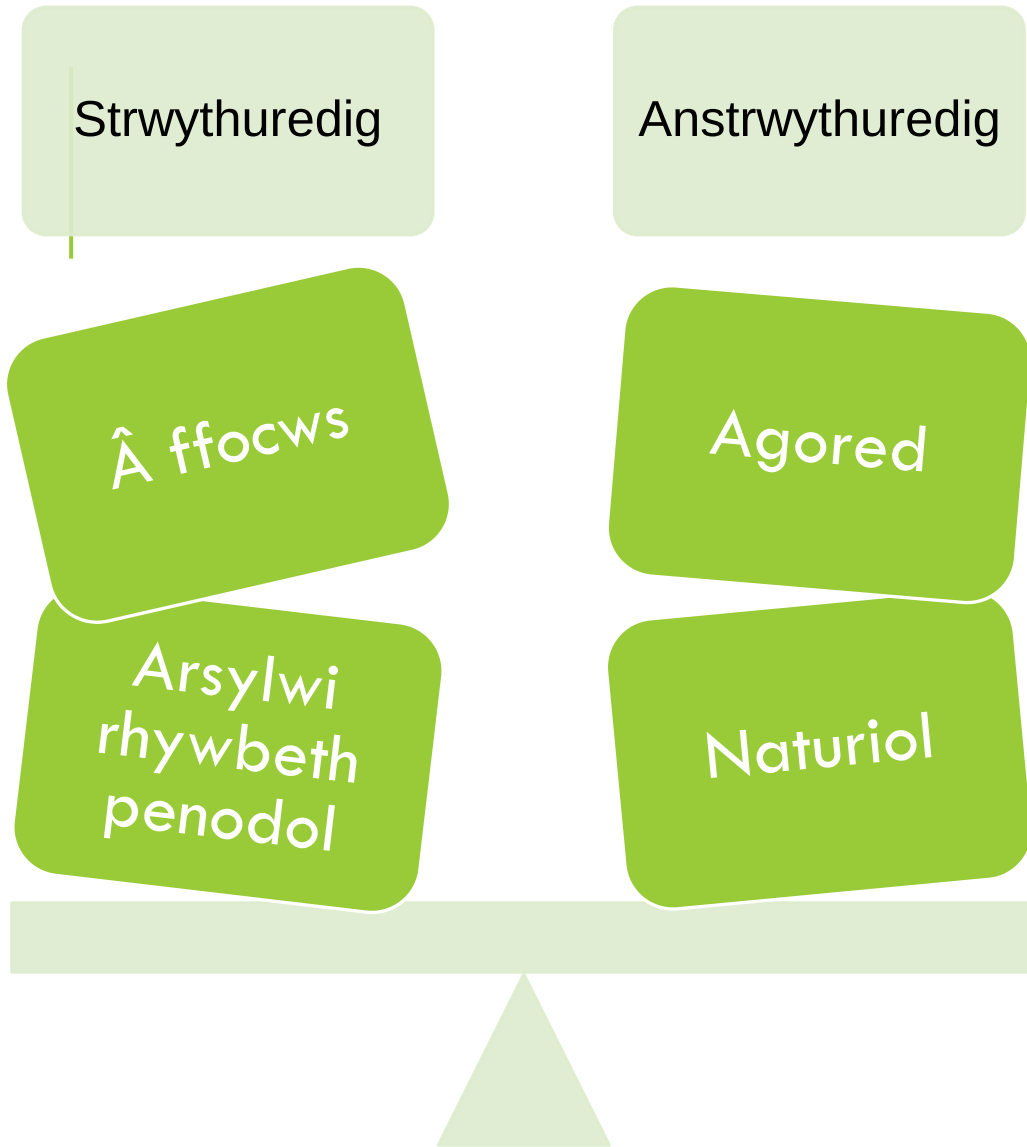
gwrthrychau corfforol

cofnodion llafar neu ddarluniadol

SUT ALLWN NI ARSYLWI?

MATHAU O ARSYLWI

Mae arsylwi yr hyn nad yw'n digwydd mor bwysig ag arsylwi beth sydd yn digwydd.

Pa un yw'r gorau ar gyfer astudiaeth gwrs?

EICH RÔL CHI WRTH ARSYLWI

Arsylwi heb fod yn gyfranogwr.

- Nid yw'r ymchwilydd yn rhan o'r gweithgaredd sy'n digwydd, dim ond yn arsylwi.

Arsylwr cyfranogol.

- Ymchwilydd sy'n cymryd rhan yn y gymuned, sefydliad neu weithgaredd. Mae'r ymchwilydd yn ceisio dysgu sut brofiad yw bod yn rhan o'r gymuned, y sefydliad, neu i gymryd rhan yn y gweithgaredd.

Os byddwch yn dewis arsylwi fel offeryn ymchwil, bydd angen i chi benderfynu sut y byddwch yn mynd ati i gyflawni'r arsylwad. A fyddwch chi'n gwneud fideo o wers a'i gwyllo'n hwyrach er mwyn gwneud nodiadau arsylwadol? Os felly, byddech chi'n arwylwr heb fod yn gyfranogwr heb fod yn gyfranogwr, ond byddech chi'n 'amlwg' (overt) – 'fly-on-the-wall' - gan y byddai'r disgyblion yn ymwybodol o'r camera.

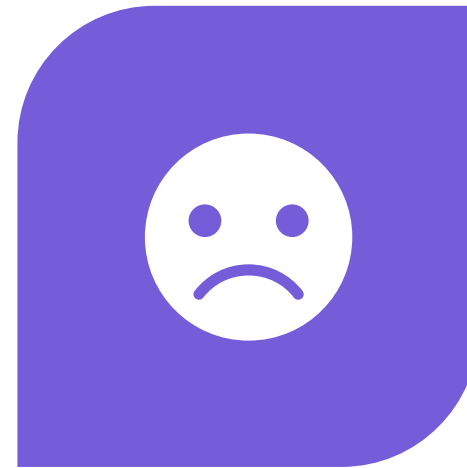
Amrywiadau mewn ymagwedd at arsylwi

Rôl yr Arsylwr			
Arsylwi cyfranogol llawn	Cyfranogiad rhannol		Sylwebydd ar y tu allan
Sut mae'r Arsylwr yn cael ei bortreadu i eraill			
Mae cyfranogwyr yn gwybod bod arsylwadau'n cael eu gwneud a gan bwy	Mae rhai cyfranogwyr yn adnabod yr arsylwr ond nid pawb		Nid yw'r cyfranogwyr yn ymwybodol bod arsylwadau'n cael eu gwneud.
Sut mae pwrpas yr arsylwi'n cael ei bortreadu i eraill			
Mae pwrpas yr arsylwad yn cael ei esbonio'n glir i bawb	Mae pwrpas yr arsylwad wedi ei esbonio i rai o'r cyfranogwyr	Nid oes esboniad yn cael ei roi i unrhyw un	Rhoir esboniadau ffug; cyfranogwyr yn cael eu twyllo ynghlŷn a phwrpas yr arsylwad
Hyd yr arsylwadau			
Mae arsylwi unigol o gyfnod cyfyngedig (e.e. 30 munud)		Arsylwadau lluosog; tymor hir (e.e.. misoedd neu flynyddoedd).	
Ffocws yr arsylwadau			
Ffocws cul; elfen unigol yn cael ei arsylwi		Ffocws eang: golwg gyfannol ar y gweithgaredd Ceisir arsylwi ei holl elfennau.	

ARSYLWI

PWYNTIAU POSITIF?

PWYNTIAU NEGYDDOL?

ARSYLWI

Cryfderau

Cyfyngiadau

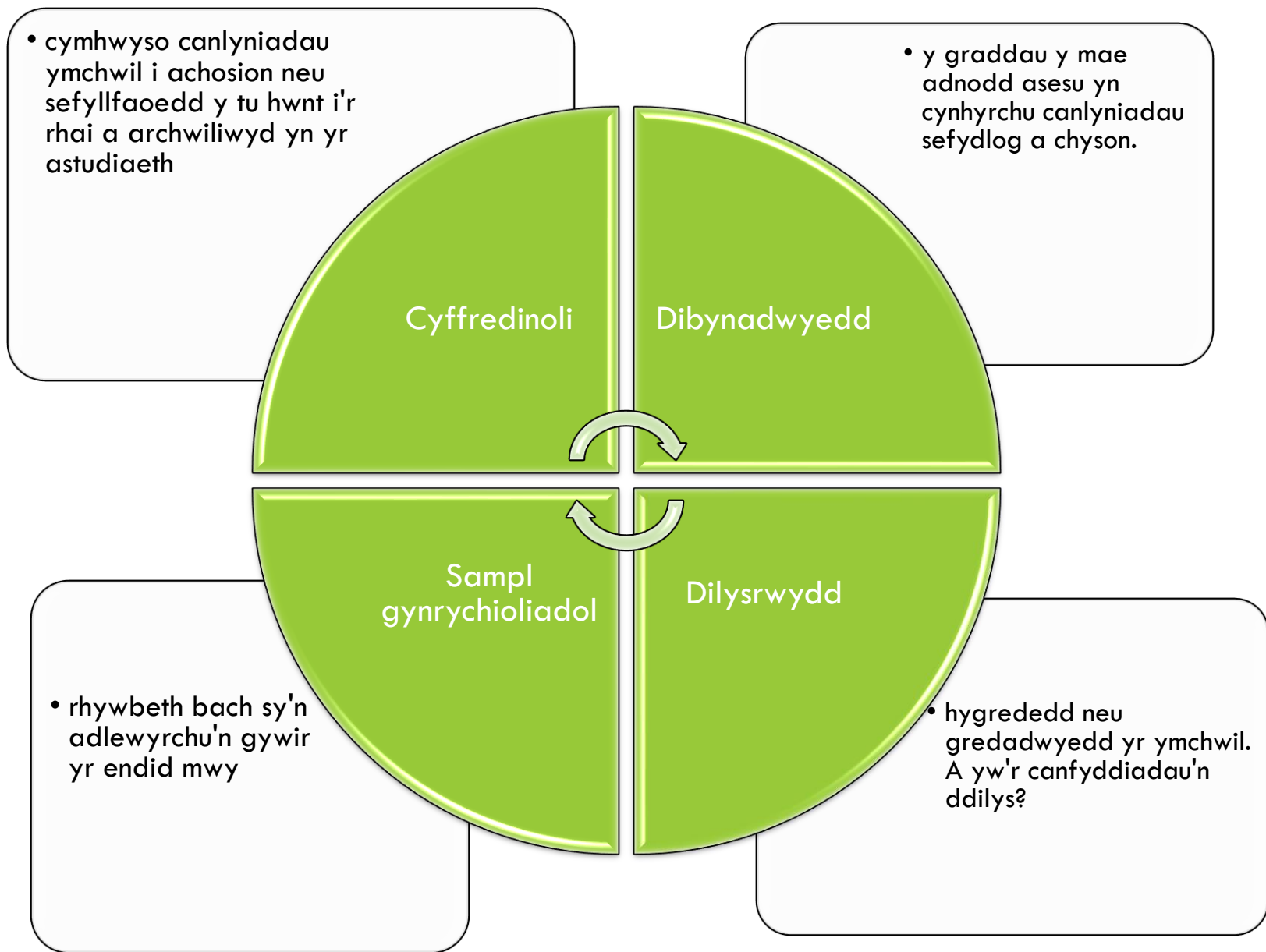
YDY ARSYLWI YN...

Ddibynadwy?

Ddilys?

I ba raddau y mae eich arsylwad yn eich galluogi i ddangos sampl gynrychioliadol?

A allwch gyffredinoli eich canlyniadau?

YSTYRIAETHAU MOESEGOL

Goblygiadau ar gyfer
pŵer/goruchafiaeth yn y lleisiau sy'n
cael eu clywed

Sicrhau bod llais y dysgwr yn cael ei
glywed, ei werthfawrogi ac yn
arwyddocaol

Cydsyniad a chaniatâd

Anhysbysrwydd, cyfrinachedd, diffyg
ymyrraeth, gonestrwydd, parch,
ymwybyddiaeth.

A photograph of four young children sitting at a table, focused on playing with clay. From left to right: a girl with blonde hair in a pink shirt, a girl with dark curly hair in a blue shirt, a boy with blonde hair in a green shirt, and a girl with dark curly hair in a green shirt. They are all looking down at their hands, which are covered in clay. The table is covered with a blue cloth and has various clay pieces and tools. In the background, there are shelves with colorful containers. The image has a semi-transparent dark overlay with white text.

HYFFORDDIANT ARSYLWI

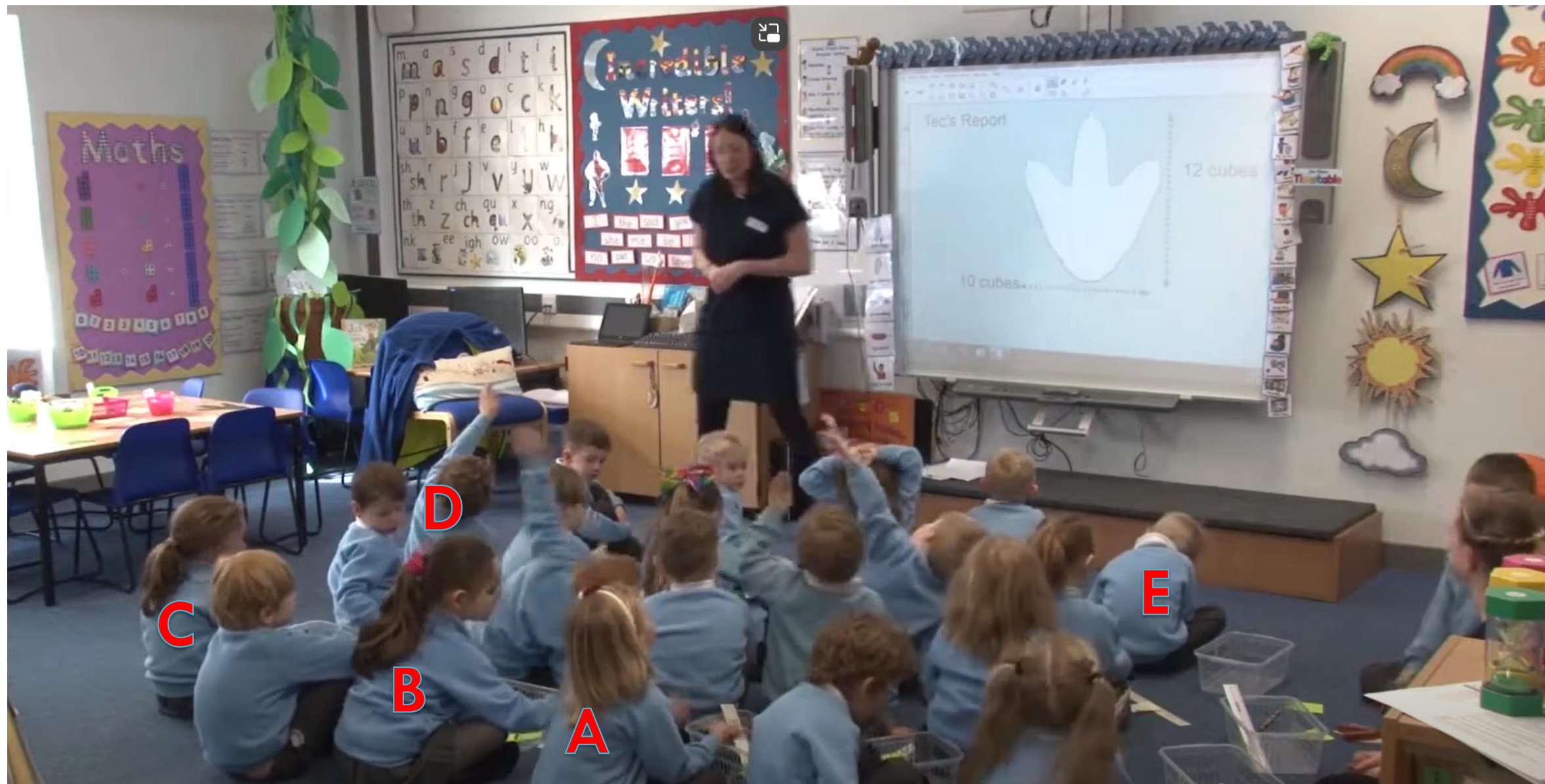
Cyflwyniad i gasglu data'n
drefnus Taflenni Arsylywi
(*observation schedules*)

Y RADDFA LEUVEN

Mae Graddfa Leuven yn ddull o arsylwi a grëwyd gan Ferre Laevers er mwyn arsylwi lles a chyfranogiad.

Byddwn yn defnyddio hyn i brofi a oes gan bob arsylwr yr un ddealltwriaeth wrth arsylwi'r un peth.

Gyda phartner, dewiswch un o'r plant ar y sleid ganlynol i arsylwi.

HYFFORDDIANT ARSYLWI GAN DDEFNYDDIO'R RADDFA LEUVEN

Ar y sleid nesaf, fe welwch fersiwn o'r Raddfa Leuven o ran cyfranogiad.

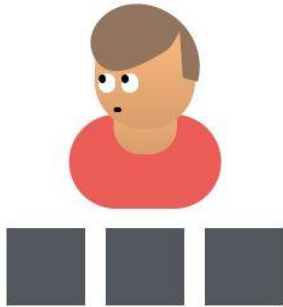
Defnyddir y raddfa hon yn aml i farnu cyfraniad neu ymgysylltiad plentyn mewn tasg.

The Leuven Scale for Involvement (in learning)

It's time for an honest observation of your students

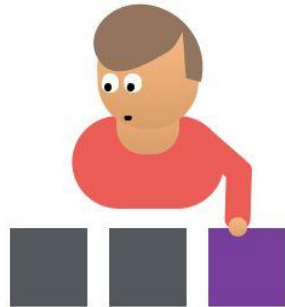
Based on: <http://www.plymouth.gov.uk/documents-ldtoolkit/leuven.pdf>

Let's hope teachers are designing and evaluating classroom activities with an aim that every learner might reach a state of **flow**.

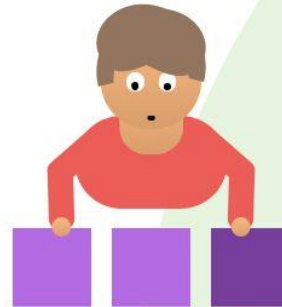
Extremely low

Activity is simple, **repetitive** and passive. The child seems **absent** and displays no energy. They may stare into space or look around to see what others are doing.

Low

Frequently interrupted activity. The child will be engaged in the activity for some of the time they are observed, but there will be **moments of non-activity** when they will stare into space, or be distracted by what is going on around.

Moderate

Mainly continuous activity. The child is **busy** with the activity but at a fairly **routine** level and there are few signs of real involvement. They make some progress with what they are doing but don't show much energy and concentration and can be easily

High

Continuous activity with **intense moments**. The child's activity has intense moments and at all times they seem involved. They are **not easily distracted**.

Extremely High

The child shows **continuous and intense activity** revealing the greatest involvement. They are concentrated, creative, energetic and persistent throughout nearly all the observed period.

By Richard Wells
Twitter: @iRedWells

Look out for: focused concentration on the present moment; loss of

HYFFORDDIANT ARSYLWI – DEFNYDDIO GRADDFA LEUVEN

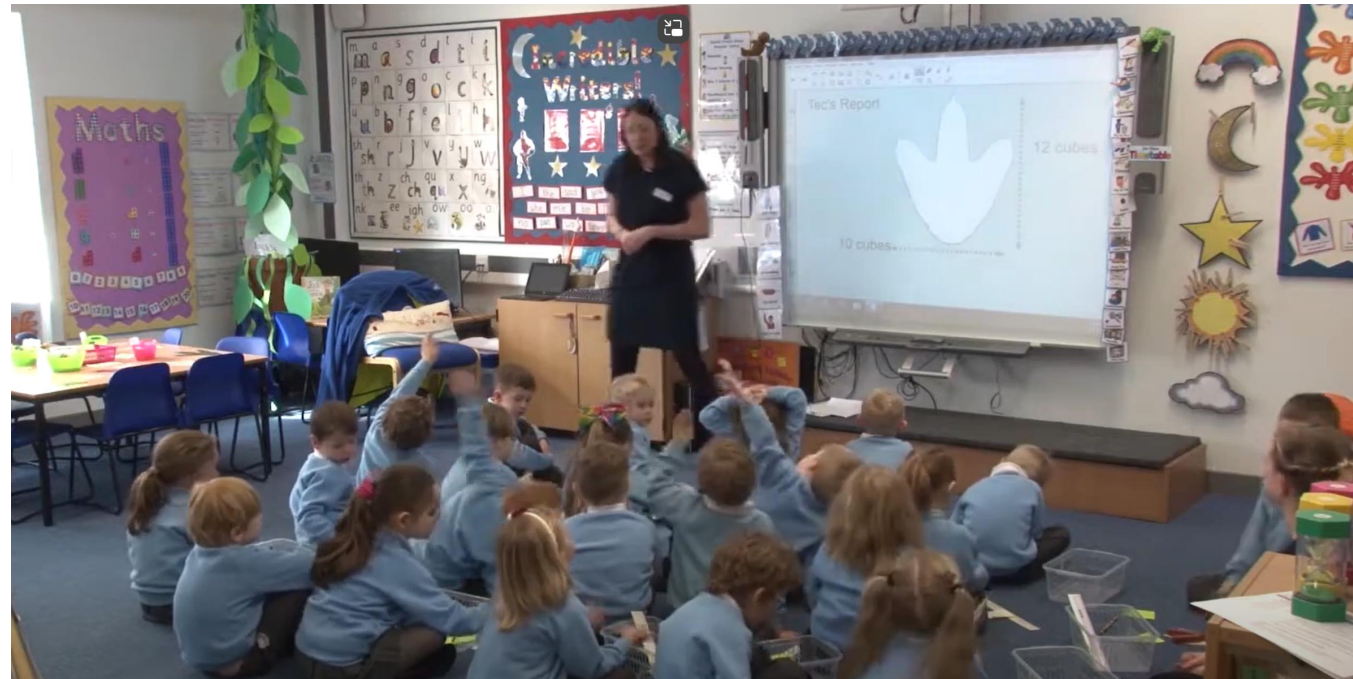
Gweithiwch gyda phartner.

Defnyddiwch y Raddfa Leuven (copi ar Moodle) i farnu ynghylch cyfranogiad neu ymgysylltiad y plentyn a ddewiswyd gennych yn ystod y fideo hwn.

Dylai'r ddau bartner ddewis pwynt ar y raddfa'n annibynnol.

www.youtube.com/watch?v=GAxKpWpAo9w

Gwylwch o 0.58 - 1.40.

HYFFORDDIANT ARSYLWI — DEFNYDDIO GRADDFA LEUVEN

Oeddech chi'n cytuno?

Pam?/Pam ddim?

TAFLENNI ARSYLWI (OBSERVATION SCHEDULES)

Mae graddfa Leuven yn enghraifft o sgorio ymddygiad a arsylwyd er mwyn ei gofnodi mewn tabl/taflen.

Mae taflenni arsylwi'n cynnwys cyfuniad o:

- Samplu digwyddiad (ar wahanol gyfnodau o'r wers)
- Rhestr wirio
- Sgôr
- Amllder

DS **Nid** yw'r ymadrodd Saesneg 'observation schedule' yn golygu amserlen o ddigwyddiadau.

HYFFORDDIANT ARSYLWI 2

Ar gyfer y dasg hon, bydd angen i chi allu cyrchu enghreifftiau o daflenni arsylwi (gweler ar Moodle)

Dewiswch **dair** (neu fwy) o'r dogfennau a ddarperir.

Anwybyddwch **gynnwys** y blychau ar y taflenni. Canolbwyntiwch ar y **strwythur**. (e.e. faint o flychau sydd? pa fath o wybodaeth sydd ei hangen ynddynt? beth yw trefn/gosodiad y daflen?)

Yn eich grwp:

*Nodwch agweddau cadarnhaol a negyddol – ym mha gyd-destun y byddai pob math o daflen arsylwi yn ddefnyddiol.

*Cymharwch a chyferbynnwch.

TAFLENNI ARSYLWI

Bydd gofyn i chi greu taflen arsylwi i'w defnyddio yn ystod eich gwersi.

Gallai eich taflen arsylwi gynnwys Graddfa Leuven os yw hyn yn addas ar gyfer eich anghenion (ond nid oes rhaid ei chynnwys).

Gallai eich taflen arsylwi gynnwys elfennau o rai neu bob un o'r taflenni arsylwi a ddefnyddiwyd gennych yn y dasg Hyfforddiant Arsylwi 2.

TAFLEN ARSYLWI

Ystyriwch:

beth sydd angen i'r arsylwr ei arsylwi er mwyn ateb eich cwestiwn ymchwil;

beth yw'r ffordd orau y gallai'r arsylwr wneud yr arsylwadau hyn;

strwythur y daflen arsylwi sy'n galluogi'r arsylwr i nodi ei arsylwadau;

a oes angen rhyw fath o raddfa arnoch i'w dilyn ai peidio;

nifer y blychau y byddai'n rhesymol i'r arsylwr eu llenwi o fewn gwerau arferol yn eich dosbarth.

Y DULL 'MOSAIC'

Y DULL 'MOSAIC'

Mae hwn yn fethodoleg ymchwil **ansoddol, aml-ddull**.

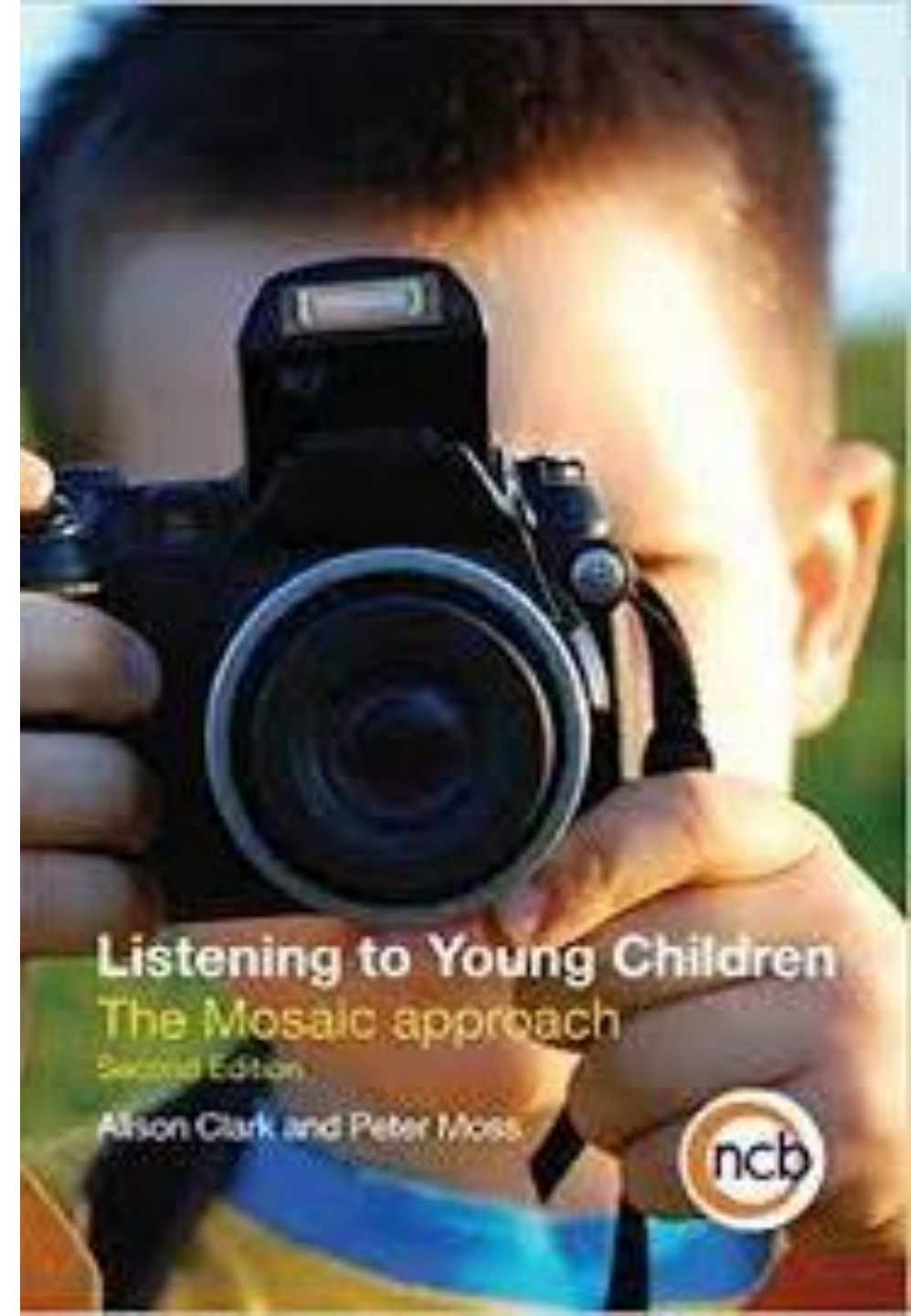
Datblygwyd gan Alison Clark a Peter Moss i'w defnyddio gyda phlant ifanc mewn lleoliadau blynyddoedd cynnar.

Mae'n dwyn ynghyd ystod eang o ddulliau ac offer, y gellir eu defnyddio ar y cyd i gael dealltwriaeth o safbwyntiau a phrofiadau plant o'u hamgylcheddau.

Mae'n cydnabod y bydd rhai offer yn fwy addas i'w defnyddio gyda phlant unigol nag eraill ond yn tybio bod barn a phrofiadau pob plentyn yn werthfawr.

Enghreifftiau o offer:

- arsylwadau
- cyfweliadau
- teithiau tywys gan y plant o'u hamgylchedd
- plant yn tynnu lluniau (e.e. o bethau sy'n bwysig iddyn nhw)

YR YMAGWEDD 'MOSAIC'- DAMCANIAETH

Darllenwch:

Clark, A. (2005) Listening to and involving young children: a review of research and practice, *Early Child Development and Care*, 175:6, 489-505.

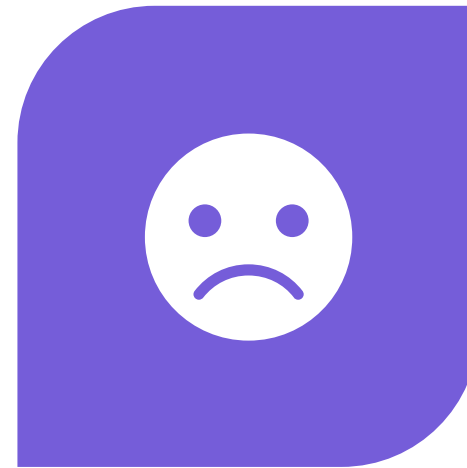
DOI: [10.1080/03004430500131288](https://doi.org/10.1080/03004430500131288)

DULL MOSAIG

PWYNTIAU POSITIF?

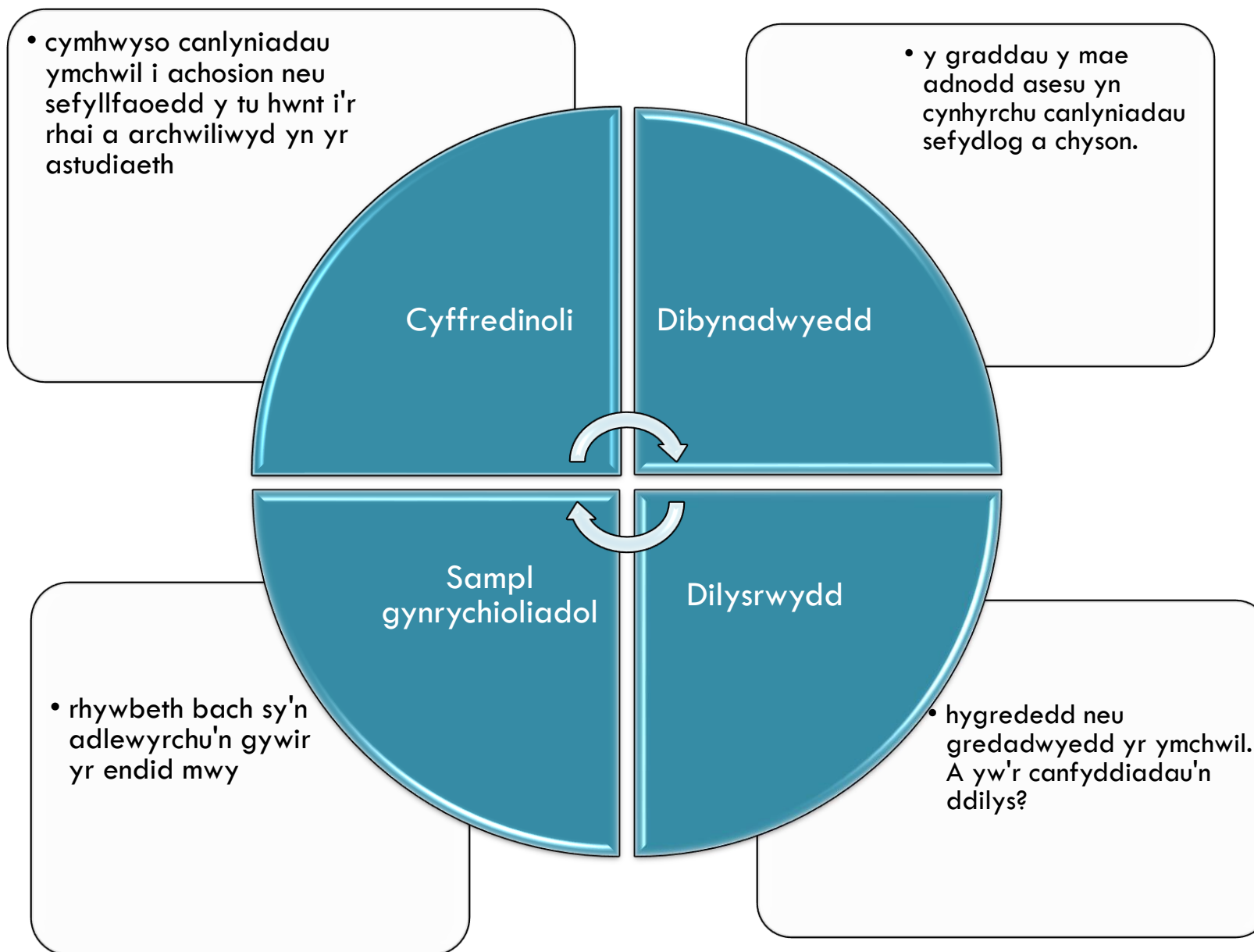

PWYNTIAU NEGYDDOL?

DULL MOSAIG

Cryfderau

Cyfyngiadau

PARATOI AR GYFER YR ASEINIAD

PARATOI AR GYFER Y FFURFLEN FOESEG

Ar ôl i chi ymgymryd â rhywfaint o ddarllen, dylech ddechrau drafftio adran ar eich dulliau dewisol i'w cynnwys ar eich ffurflen foeseg:

	(dylai'r blwch hwn fynd yn fwy wrth i chi deipio)
	Dulliau arfaethedig (uchafswm o 600 o eiriau) Rhowch grynodeb byr o'r holl ddulliau y gellid eu defnyddio yn y gweithgarwch ymchwil, gan ei gwneud yn glir pa dechnegau penodol fydd o bosibl yn cael eu defnyddio. Os ystyrir yn ddiweddarach bod dulliau heblaw am y rhai a restrwyd yn yr adran hon yn briodol, bydd angen cymeradwyaeth foesegol ychwanegol ar gyfer y dulliau hynny. Nid oes angen i chi gyfiawnhau'r dulliau yma, ond yn hytrach dylech ddisgrifio sut rydych chi'n bwriadu casglu'r data sydd eu hangen i gwblhau eich prosiect.
7	
	(dylai'r blwch hwn fynd yn fwy wrth i chi deipio)

PARATOI AR GYFER YR ASEINIAD

Dulliau ymchwil

1000

Ysgrifennwch am y dulliau ymchwil y dewisoch chi i roi'r data i chi er mwyn ateb eich cwestiwn ymchwil.

Wnaethoch chi geisio ateb eich cwestiwn mewn geiriau, rhifau neu'r ddau?; e.e. arsylwi, cyfweliad, holiadur, dull arall.

Ar gyfer pob dull, trafodwch y pwyntiau hyn sy'n cyfiawnhau'r dewisiadau a wnaethoch:

- Beth mae'r llenyddiaeth ymchwil yn ei ddweud wrthon ni am y dull?
- Beth yw cryfderau a chyfyngiadau'r dull?

Esboniwch eich taflen arsylwi / cwestiynau cyfweld / cwestiynau holiadur / dull arall. Ydych chi wedi defnyddio strwythur penodol? (cwestiynau caeedig neu agored, blychau tic ac ati); Graddfa benodol? (e.e. Leuven)

Trafodwch unrhyw wybodaeth a gafodd effaith ar y dull ymchwil, e.e. oedran neu gyrhaeddiad disgyblion.

Dylech gyfeirio'n ôl at y llenyddiaeth lle bynnag y bo modd.

Cofiwch gyfeirio at eich offer ymchwil, y dylech eu labelu'n unigol (Atodiad 1, Atodiad 2 ac ati) a chynnwys y rhain fel un ddogfen yn eich atodiadau.

CYFEIRNODAU

Clark, A. (2005) 'Ways of seeing: using the Mosaic approach to listen to young children's perspectives', in Clark, A., Kjørholt and Moss, P. (eds.) *Beyond Listening*. Children's perspectives on early childhood services. Bristol: Policy Press, pp. 29–49.

Ponizovsky-Bergelson, Y., Dayan, T., Wahle, N. & Roer-Strier, D. (2019) 'A Qualitative Interview With Young Children: What Encourages or Inhibits Young Children's Participation?' *International Journal of Qualitative Methods*, 18, pp1-9.

<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1609406919840516>